

Бурят-Монголой УНЭН

(6)-р ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУУДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛЫЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

(1950 оной августын 20, воскресенье) Сан 20 нүгэн

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министруудай Соведай Түрүүлэгшэ Нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Ставропольск хизаарай Черкесск автономно областин колхоз ба совхозууд Танай үмэнэ абahan социалистическэ уялганууд бэлдүүлэн, таряа тушааха гүрэнэй түсэбье (кукурузагүйгөөр) хэрэгжүүлэн, урлаг дүүргэж, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, да эмлэхэнэбди. Эдээ хоолой гол культура-шэниисэ бэлдэхэ хэргэ хэрэгжүүлэн, унгаргүш жэлэйхнээ 557 мянган пүүд үзэ шэниисэ тушаагдаа. МТС-үүдэй хүдэлмэрин түлөө натуураар тоосоогоор гүрэндэ таряа тушаалга үргэжэлхөөр. Областиин колхозууд болон совхозууд намарай ба хабарай культуурай үрхэнүүдээр өөндөгөө бүрин хангаа. Колхознигууд ба доттиданууд нитынгээ малажалы тэжээлээр хангаа хүдэлмэрин хайна байна.

Парти ба правительствын саг үргэлжын анхрал оролдолгодо хайна болгон Черкессин ажалшад эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ, да Эхэ ороной хүсэ шадалье хойшдоо бэхжүүлхын түлөө бүхы саашалаа үгэхэ байна.

ВКП(б)-гй Черкесск обкомой Секретарь В. ИЕВЛЕВ, Черкесск областин ажалшад депутатудай Соведай Исполкомой Түрүүлэгшэ А. ГЕДЫГУШЕВ, Бэлдэхэй Министрствын Черкесск областдох Исполкомой Түрүүлэгшэ Г. ЗУЕВ, Черкесск областин хүдөө ажыхын Управлениин Начальник И. ГРЕВЦЕВ.

ХОЙШОЛУУЛАШАГҮЙ ШУХАЛА ЗОРИЛГО

1950 ондо ургаса хуряалгы ба хуряалгы продуктудай бэлдүүлхы үнэргэхэ тухай»-гй Министруудай Соведай (6)-гй ЦК-гй тогтоол соо хуряалга ба тэжээл силосон хуряалга үнэргэхэ хэрэгжүүлхы механизацин хэрэгжүүлхы ба хуряалга тухайн байна. Тэрэнтэй хамта, тэжээл бэлдэхгээр МТС-үүдэй хуряалга үнэргэхэ, үнэргэхэ бүри дээрхүүд. Мүнөө жэлдэ манай республиканы машинно-тракторна хуряалга харьяата колхозуудтаа хуряалга орходоо 10 дахин үнэ сабаха түсэбтэй юм. Харюусалгагай даалбарынь түрэн тулада МТС-үүдэй бин хуряалга үнэргэхэ бүхы махинууды эсүүлжэ, тэдэниин хүсөөрн ашаглаад, сезон тракторна сенокосилка бүрээр лектарнаа бага бэшэ үбнэ хуряалга, тракторнаа силос хуряалга бүрээр 1000 тонооноо бэшэ хуряалга гэжэ парти, даалбарынь тогтоогдонон даалбарынь заагагүй бэлдүүлхэ хуряалга.

Хуряалга, түбхын түрүүндэ тракторна бригадануудта ажалай эмхидхэл ба жаяг заршамы хайна, хүн бүхэнэй үдэр бүрин хуряалга дүүргэхэ ябадал хангагдэ. Гэбшье, дурсагдаг ажилтнууды МТС-үүдэй тракторнуудай, замполидуудай партийна эхин организацинууд мүнөө хэрэгжээр бэлдүүлжэ түбхын шалгахдаа, энэ талаар хангалтагүй байба. Тэрэ шалгахдаа боложо, МТС-үүд үбнэ шалгах ба силос дараха түсэбүүд талдуулаха аюулда хүргэхэ юм. Байгша оной августын 10 хүртээр республикын МТС-үүд үбнэ сабаха түсэбөө 7.4 процент, силос дарахы 15.1 процент дүүргэжэ байна.

Энэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, олон аймагуудай партийна, советскэ хуряалга органуудай үбнэ хуряалга дээрэ МТС-үүдэй үүргэ харюусалгы дээршүүлхын түрэн оролдолготгүй, даалбарынь түрэн дүүргэхынь тэдэниин хуряалга, хүдэлмэрин түлөө хуряалга шалгалтагүй байхы уялганууд. Мүн БМАССР-эй хүдөө ажыхын Министрствын зүгнөө МТС-үүдэй үбнэ тэжээл бэлдэхгээр, шалгахдаа тушаа шухала хуряалга абгаагүй байха юм. Хуряалга олон МТС-үүдэй, илан-уудай, Тарбагатайн, Кабанскын, Тимлюкскэ, Саянтын, Ново-Брянска машинно-тракторна станцинуудай, дараагай үбнэ сабаха, силос хуряалга хүдэлмэринүүдэй ёно тэдэ хуряалга, бин байгаа арга хуряалга гүйсэд хэрэгжүүлхэ. Хуряалга, Саянтын ба Тарбагатайн МТС-үүдэй хүтэлбэрин трактораар үбнэ сабаха

СССР-эй Министруудай Соведа

Уһалагдага газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын ба хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые хайна-руулхын зорилгоор уһалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай

Манай орон дотор уһалагдага газартааралан горьтойхон хэмжээндэ хүрөө гэжэ СССР-эй Министруудай Совет тэмдэглэнэ. Дунда Азин ба Закавказьейн эрхэ байдалда хүдөө ажыхын культурануудай үнлэр ба тогтууртай ургаса абаха ба хүдөө ажыхы саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ уһалуури гэшэ шийдэхэ үдхашанартай. Хара хүрхнэтэ центральна зонин районуудта ба СССР-эй европеек хубийн талын ба модото талын бусад районуудта уһалуури гэшэ ган га-сууртай тэмсэхэ ба хүдөө ажыхын культурануудай гарантйоранна ургаса хангаа хэрэгтэ тэршэлэн улам эхэ үдхашанартай боложо байна.

Мүнөө үдэ уһалагдага газартааралангай районуудай партийна, советскэ болон хүдөө ажыхын органуудай шухалын шухала зорилго хадаа уһалагдага газарые хэрэглэхэ ябадалые хайжаруулха талаар хүдэлмэринүүдые хэжэ, хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдые механизацилхын хэмжээе бүхы аргаар дээршүүлжэ ба уһалагдага газартаараланда түрүү агротехнике үргэнээр нэбтэрүүлжэ, уһалагдага газар дээр хүдөө ажыхын бүхы культурануудай ургасые үлэмжэ түргэнөөр саашадань дээршүүлхы хангаа хэрэг болоно гэжэ СССР-эй Министруудай Совет тоолоно.

Тинхэтэй хамта СССР-эй Министруудай Совет болбол уһалууриин мүнөө бин байгаа системэ хадаа хүдөө ажыхы хүгжөөлгын мүнөө үеин хэмжээе ханганагүй гэжэ тэмдэглэнэ. Уһалууриин мүнөө бин системэ хадаа хүдөө ажыхын машинануудай саг үргэлжэ ябаха шадахаар бэшэ уһалууриин каналнуудай олон талаануудта, тэднэ 80—150 метр бүридэ хэжлэхэ, уһалагдага газарые 1.5—3—10 гектар хэмжээтэйгээр хэжлэхгээр, амар амаяраа уһалууриин участогууд болгон хубаана.

Уһалагдага багахан хэмжээнэй участогуудай газартаа саг үргэлжын уһалууриин каналнуудай олон талаанууд хадаа нимэ юмэндэ хүргэдэг гэжэ олонжолэй практика харуулна гэбэл:

а) сэхэ уһалууриар эзэлэгдэн ба саг үргэлжын уһалууриин каналнуудые зүбшан байдаг, хүдөө ажыхын культурануудай таригдаггүй уһалууриин газарнуудай 4—6 процентые, тинхэдэ хэлэн ушарта 10—12 процентые хэрэглэхгээр ябадалда хүргэнэ;

б) машинануудай эрьелдэхэдэ хүдөө ажыхын культурануудай тарилгы гэмтэлхэй эсэстэ ургасын 3—5 процент хүртэр гээлтэдэ хүргэнэ;

в) тракторнууд, комбайнууд, хлопкок хуряалгын болон хүдөө ажыхын бусад машинануудые үнлэр бүтээхгээр хэрэглэхэ ябадалда наад хэнэ, пропашийн культурануудые механизированнээр хүндэлэн үйлдбэрлэхэ арга үгэнэтгүй, мүн тэршэлэн тракторнуудад хүдэлмэринхэдэ горючин хээр гаргашалха ябадалда хүргэнэ;

г) саг үргэлжын уһалууриин каналнуудые эльнэ шоройноо болон ургасаа эсбэрэлгын хүдэлмэрин хэмжээе эхэ болгоно, тинхэдэ энэ хүдэлмэрин мүнөө үдэ гараар хэжлэхэ, колхозууд болон совхозуудай эхэн тоото хүдэлмэрин хусые хабадуулна;

д) уһанай шэнгэжэ хорсолгы эхэ болгожо, тэрэн газарай хүрхэн дорохи уһанай хэмжээ дээршүүлгэдэ туһа болодог ба уһалууриин газарай мелиоративна байдлые муудхадаг байна;

е) уһалууриин каналнууды зүбшан бурга үбнүүдэй ургаса ба хүдөө ажыхын культурануудай хоротоной үдэхэдэ туһална. Олохон түрүү колхозууд, совхозууд болон научно-шэнжэлгын эмхи зургаанууд болбол саг үргэлжын уһалууриин каналнууды гансал уһалууриин үдэ байгуулагдаад, хүрхэн элдүүрилгын механизацин ба тарилгын хойноо харуулаалгын эрилтэнүүдэдэ дулдыдуулан үйлдэнэ жэлдэлдэг каналнуудаар хэлгэх аргаар уһалууриин сетине байгуулха шэнэ үлэмжэ хайн арга-нууды бин болгоод хэрэглэхэ байна. Уһалууриин системэ шэнэ хэлгэх байгуулха талаар түрүү колхозууд, совхозуудай, мүн тэршэлэн научно-шэнжэлгын эмхи зургаануудай олохон дүй дүршэл хадаа саг зуурын уһалууриин каналнууды хэрэглэхэ, мүнөө үдэ уһалууриин шэнэ системэдэ хаа хаанагүй орохо арга олгоно.

Уһалууриин энэ шэнэ системэ хадаа түрүү дүй дүршэлэй саашан хуряалга болхо зуураа, уһалагдага газарые хэрэглэхэ ябадалые хайжаруулха ба хэлэ хэлэн түрүү колхозууд болон совхозуудта бин байхан уһалууриин томо участогуудта орходоо үлэмжэ томо участогууды хэрэглэхэ үргэн хэмжээ-ябуулганууды бэлдүүлхэ арга боломжо олгоно. Саг зуурын уһалууриин каналнууды хэрэглэн ябуулха уһалууриин шэнэ системэ хадаа нимэ юмэнүүды хэжэ арга олгоно гэбэл:

а) саг үргэлжын уһалууриин каналнуудые усадхажа ба саг үргэлжын уһалууриин каналнууды зүбшан байхан ба мүнөө хүдөө ажыхын культурануудай таригдаггүй газарые элдүүридэ хэрэглэхэ, уһалууриин газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ, мүн тэршэлэн машинануудай эрьелдэхэдэ тарилгын дарагдажа, ургасын гэмтэлдэ орохо ябадалые хөрөөно;

б) уһалууриин участогуудай хэмжээе эхэ болгоно, тэрэн хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээе дээршүүлхэ, мүнөө үеин томо машина техникийе хэрэглэхэ, уһалагдага газартаараланда хүдөө ажыхын машинануудай бүтээсые горьтойгээр дээршүүлхэ ба полинууды үйлдбэрлгын гаргашанууды хөрөөно арга боломжо олгоно;

в) уһалууриин уыне бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ ба каналнууд соо уһанай шэнгэхэ ябадалые хөрөөно, газарай мелиоративна байдлые хайжаруулха арга олгоно; г) каналнууды эльнэ шоройноо ба ургамалнуудыа эсбэрлэхэ хүдэлмэринүүдэй хэмжээе хөрөөно, каналнууды харууналгын гаргашанууды хөрөөно, мүн тэршэлэн уһалууриин сетине байгуулха талаар хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдые механизировалха арга олгоно;

д) бурга үбнүүдэй гуламты ба хүдөө ажыхын культурануудай хоротоние түргэнөөр усадхаха арга олгоно.

Уһалууриин шэнэ системэ хэрэглэхэ хадаа хлопкой, орооной ба хүдөө ажыхын ба бусад

культурануудай валова суглуулгы, саашадань дээршүүлхын, хүдөө ажыхын машинануудай бүтээсые дээршүүлхын ба уһалагдага газар дээрхи хүдөө ажыхын хүдэлмэрин гаргашы хөрөөхын тулада эхэн арга боломжонууды бин болгоно.

Саг зуурын уһалууриин каналнуудай булюо хайн байхан тухай мэдээнүүдэй байгаад, түрүү колхозуудай дүй дүршэлы ба энэ талаар научно-шэнжэлгын эмхи зургаануудай туйлалтанууды хүдөө ажыхын үйлдбэридэ үргэнээр нэбтэрүүлхэ тушаа хэмжээ СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствын ба СССР-эй совхозуудай Министрствын абаагүй байхан ябадалые буруу гэжэ СССР-эй Министруудай Совет тоолоно.

Уһалагдага газарай ашагы саашадань дээршүүлхэ хэрэгтэ уһалууриин шэнэ системн имгэ-та эхэ үдхашанартай байханинэ

тооложо, СССР-эй Министруудай Совет ингэжэ тогтоогоо:

1. Саг үргэлжын каналнуудай ороло уһалууриин саг зуурын каналнууды хэрэглэхэ, уһалагдага газартааралангай районуудай бүхы колхозууд болон совхозуудта уһалууриин шэнэ системэдэ орохо ябадалые гурба — дүрбэн жэлэй турша соо бэлдүүлхэ гэрэн зорилгы СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствын, СССР-эй хлопководствын Министрствын, СССР-эй совхозуудай Министрствын, областнууд, хизаарнууд болон республикануудай партийна, советскэ болон хүдөө ажыхын органуудай урда, колхозууд, МТС-үүд болон совхозуудай урда табиha.

2). Республиканууд, хизаарнууд болон областнуудаар уһалууриин сетине шэнэдхэн байгуулха ба уһалууриин шэнэ системэдэ орохо түсэбье баталха гэбэл:

	Бүтээлөө	Мянган гектараар тэрэ тооло			
		1950 он	1951 он	1952 он	1953 он
УЗБЕКСКА ССР					
тэрэ тооло:	1500	200	550	400	350
Ташкентскэ область	211	28	90	56	37
Ферганска область	223	23	50	60	90
Наманганска область	104	14	40	28	22
Андижанска область	157	21	60	41	35
Самаркандска область	200	27	78	53	42
Бухарска область	185	25	70	49	41
Кашка-Дарьинска область	31	4	12	8	7
Сурхан-Дарьинска область	60	15	20	16	9
Хорезмскэ область	164	21	65	44	34
Кара-Калпакска АССР	165	22	65	45	33
КАЗАХСКА ССР	600	60	200	300	400
тэрэ тооло:					
Алма-Атинска область	100	10	38	52	—
Зүүн-Казахстанска область	50	5	10	35	—
Джамбулска область	100	10	38	42	10
Кызыл-Ординска область	10	2	3	5	—
Семипалатинска область	50	5	10	35	—
Талды-Курганска область	100	8	31	51	10
Урда-Казахстанска область	190	20	70	80	20
ТАДЖИКСКА ССР	210	21	74	74	41
тэрэ тооло:					
Сталинабадска область	142	14	50	50	28
Ленинабадска область	48	5	17	17	9
Кулябска область	20	2	7	7	4
ТУРКМЕНСКА ССР	350	30	75	150	95
тэрэ тооло:					
Ашхабадска область	47	5	10	20	12
Марыйска область	76	10	20	36	10
Чарджоуска область	88	5	15	39	29
Ташаузка область	139	10	30	55	44
КИРГИЗСКА ССР	507	50	149	199	109
тэрэ тооло:					
Ошско область	93	9	27	36	21
Фрунзенскэ область	171	17	51	68	35
Джалал-Абадска область	68	7	20	27	14
Таласска область	73	7	21	28	17
Иссык-Кульска область	77	8	23	30	16
Тянь-Шаньска область	25	2	7	10	6
АЗЕРБАЙДЖАНСКА ССР	450	25	100	192	133
тэрэ тооло					
районуудай группануудта:					
Кировобад-Казахска	45	3	12	15	15
Мильско-Карабахска	102	3	26	33	40
Муганска	118	14	24	45	35
Ширванска	75	2	10	45	18
Нуха-Закавказьска	20	—	—	9	8
Куба-Хачмаасска	66	3	18	30	15
Ленкоранска	5	—	1	2	2
Нахичеванска	19	—	6	13	—
УКРАИНСКА ССР	40	9.7	22.5	7.8	—
АРМЯНСКА ССР	150	20	58	72	—
ГРУЗИНСКА ССР	200	20	70	110	—
МОЛДАВСКА ССР	5	2	3	—	—
РСФСР	325,7	4,7	90,9	139,8	90,3

(Ургэлжээлийн 2-дохи нүүрт)

(Ургэлжэлхы 2-дохи нүурта)

Хуряалгын темные хурдадхажэ, таһалгаряагүйгөөр гүрэндэ таряа тушааха

Үндэр бүтээсэтэ ажал

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба):

Круминий нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгада жэлдэрэн оробо. Дүүрэн бэшэ мэдээгээр эндэ 300 га ороонолто культуранууд хуряагдаа. Хуряалгын түрүүшын үдэрхөө эхилээд, комбайнернууд, машинистнууд ба бүхы колхознигуудай дунда социалистическэ мурсыон үргэнээр дэлгэрбэ. Тэрэн тэй хамта, колхозно полинууд дээгүүр хүдэлмэрингшэд үнлэр бүтээсэ туйланад. Окино-Ключевскэ МТС-эй комбайнернууд Сергей Ефимов, Филипп Ефимов гэгшэд тус тустаа үдэр бүри 12 га таряа хадана. Мүн жаткын машинист Ефимов, гараар таряа хаданшад Баннова, Дерюгина, боолто боогшод Ефимова, Гордеева ба бусад поли дээрэ гараһанһаа хойшо үндэр бүтээсэ туйланад.

А. Шулунов:

Таряагаа тушаангүй, ток дээгүүрээ хэбтүүлнэ

Байгша оной августын 15-да Хэжэнгын аймагай олонхи колхозууд таряа хуряалгада жэлдэрэн оролон байгаа. Гэбшье, хуряалгада оролон түрүүшын үдэрхөө гүрэндэ таряа тушаалгы эхилээгүй байха юм. Эндэ комбайнаар 400 гектар таряа хуряагданаһы наа, мүнөө хүртэ гүрэндэ тушаагдангүй тогууд дээгүүр эхбэтжэ байна. Жэжээлхэдэ, Хэжэнгын сомоной Сталиний нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Мункин) оройдо 37 центнер тушаагаад, аяар 400 центнер таряа ток дээрээ даража байха юм. Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, таряа эсбэрлэлгэ ба хатаалгы хүсэд найнаар эмхидхэггүй байһаар. Колхозой правлени энэ хүдэлмэриндэ оройдо 7 хүнийн гарганаараал хизаарлаад, ханаа амархан нууха юм.

Мүн «Ленин зам» колхоз (ту-

рүүлэгшэнь нүхэр Ширабон) ток дээрэ байхан 200 центнер таряа эсбэрлэхэ, хатаагагүй дээрхээ гүрэндэ тушаалгы эмхидхэггүй байна. Тинхэдэ Дунда-Худанай сомоной Лениний нэрэмжэтэ колхоз бэлдэхгээр пунктда үрмэд-нэтэй таряа абаашаад, тэрэнэ голуулан байха юм.

Гадна, энэ аймагай зарим колхозууд таряанай гээлтэй шанга тэмсэл хэнэггүй. Тэрэнэй эсэстэ хуряалгы муу шанартайгаар үнэргэжэ байхан баримтанууд үзэгдэнэ. Хэжэнгын МТС-эй зарим комбайнууд голоомо суглуулха гүхээрлэгнүүдгүйгөөр заһабари-лагаһан байшоо. Тинмэнэ, голоомо эхээр үргинэнэ.

Тэршэлэн дээрэ дурсагдаша Сталиний нэрэмжэтэ, «Ленин зам» колхозуудай полинууд дээгүүр зарим комбайнернууд муу шанартайгаар таряа хадана.

Таһаг ба тэрэнэй мэргэжэлтэд ургаса хуряалгы эрхим шанартайгаар үнэргэхэ, таряа талхаар гүрэнтээ болзорхоо урид тоосохо тушаа шанга хэмжээнүүдые абанагүй. Мүн ургаса хуряалгы муу шанартайгаар үнэргэхэ байхан зарим колхозуудай правленинууд ба МТС-үүдэй дирекцинууд хадаа хүдэлмэридөө голодхо гаргана. Найн түлөө нэгшье хүнийн хэ-нээггүй байха юм.

Тэршэлэн уполминзагай хүдэлмэрилэгшэд таряа тушаалгы түргэхын ороло, харин кабинет-тээл нуужа байдаг.

Хэжэнгын аймагай хүтэлбэрлхы органууд хадаа таряа хуряалга, тушаалга дээрэ тохоболдон эдэ дутуунууды усадхаха тушаа эрид хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

М. Кряжев.

Уһалагдаага газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын ба хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые найжаруулхын зорилгоор уһалуурийн шэнэ системэдэ орохо тухай

(Түгэсхөл)

Түгэсхөл	Манган гектараар тэрэ тоодо			
	1950 он	1951 он	1952 он	1953 он
тэрэ тоодо:				
Воронежско область	23.3	2.0	7.5	13.8
Курска область	20.0	10.0	10.0	—
Тамбовско область	16.3	3.0	8.0	5.3
Орловско область	17.5	1.5	6.0	10.0
Старополюско хизаар	15.4	6.2	9.2	—
Краснодарска хизаар	10.0	3.0	5.0	2.0
Грозненско область	30.0	13.0	9.0	6.0
Дагестанска АССР	58.9	10.0	30.0	18.9
Крымск область	8.0	3.0	3.5	1.5
Чкаловска область	8.8	1.0	3.5	3.3
Куйбышевска область	6.7	1.4	3.0	2.3
Саратовска область	14.7	3.0	8.0	3.7
Сталинградска область	9.0	0.2	4.0	1.8
Астраханска область	12.5	0.5	2.7	4.3
Ростовско область	6.0	—	2.0	3.0
Хойто-Осетинск АССР	3.0	1.5	1.0	0.5
Кабардинска АССР	15.7	2.3	7.4	5.0
Бурят-Монголой АССР	8.0	3.0	3.0	3.0
Тувинска автономно область	10.0	5.0	3.0	2.0
Алтайска хизаар	8.5	1.3	4.6	2.6
Красноярска хизаар	—	—	—	—
(Хакасска автономно область)	15.0	6.0	5.0	3.0
Челябинска область	1.8	0.5	1.0	0.3
Читинск область	6.6	3.0	2.0	1.6

3. Энэ тогтоолоор хараалагдаһан болзрууд соо уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха ба уһалуурийн шэнэ системэдэ орохо хүдэлмэринүүдэй түрээсэй түсэбтэ заагаагүй дүүргэхэ ябадал хангажа, энэ хэмжээ-ябуулга хадаа уһалагдаага газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхэ, хүдөө ажыхын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые найжаруулха ба уһалагдаага газар дээрхи хүдөө ажыхын культурануудай ургасые дээшлүүлэхэ хэрэгтэ тон шуухала ажахын-политическэ зорилго мүн гэжэ тоолохын. СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ, СССР-эй хлюководствын Министрствэ, СССР-эй совхозуудай Министрствэ, партиин обкомууды, крайкомууды болон союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууды, облизполкомууды, крайисполкомууд болон республикануудай Министруудай Сөвөдүүды уялгалха.

4. 1951 онһоо эхилээд хүдөө ажыхы хүжөөлгын жэлэй түсэбүүд дотор уһалагдаага газарай үргэдхыгые хараада абаха, уһалуурийн шэнэ системэдэ орохотой дашарамдуулан уһалагдаага газартай аргаарай районнуудай колхозууд болон совхозуудай тарилгын талмайнууды ба хлюпок болон хүдөө ажыхын бусад культурануудай ургасые дээшлүүлэхэ тушаа даалгабаринууды тогтоохо шуухала гэжэ тоолохо.

5. Саг үргэлжын уһалуурийн каналнуудай орондо саг зуурын уһалуурийн каналнууды хэрэглэжэ, уһалуурийн шэнэ системэдэ ороходо удаахын зүйлс хүтэлбэри болгохо гэжэ СССР-эй хлюководствын Министрствэ, СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ, СССР-эй совхозуудай Министрствэ, республикануудай Министруудай Сөвөдүүды, облизполкомууд болон крайисполкомууды уялгалха гэбэл:

а) уһалагдаага газар дээрэ орохотой культурануудай тарилгатай уһалуурийн газартай районнуудай уһалуурийн участогуудай хэмжээн 40—60 га дээшлэше гектар байха ёһотой;

б) уһалагдаага газар дээрэ хлюпок тарилга районнуудай уһалуурийн участогуудай хэмжээн 20—40 га дээшлэше гектар байха ёһотой, тийхэдэ жэгдэ бэшэ хурьһотой газарай ба элбэг болон дренажна сетьтэй саг үргэлжын уһалуурийн каналнууды зүбшуулан модо ехээр тарилгалан газарууд дээрэ уһалуурийн участогуудай хэмжээн 10—20 гектар хүртэр байха болохо;

в) шелковица илангаяа үдхэ-нөөр тарилга Узбекскэ ССР-эй Ферганска областин, Таджикска ССР-эй Ленинабадска областин районнуудта, Азербайджанска ССР-эй ширванска группын хэдэ хэдэн колхозуудта уһалуурийн участогуудай хэмжээ 5 гектарһаа доошо бэшэ хэмжээдэ хүртэр доошонь оруулха болохо;

г) саг үргэлжын уһалуурийн каналнууд болон мужаанууды усадхаха, томо болгогдоһон уһалуурийн участогууды түсэблэхэ, ажыхы-доторой уһалуурийн сөтине найжаруулха аргаар каналнууды сэхэ болгохо, тэдэнэй үһа ябуулха шалабаринь ехэ болгохо ба гидротехническэ барилгануудар тү-

хээрлэхэ хэхэ, уһалуурийн участогууды томо болгохо ябадалтай холбоотой дренажно-коллекторнэ сеть шэнэдхэн байгуулха, стандартна үһа табилганууды хэрэглэжэ, колхозно уһакубааринуудта шлюзэ хэхэ, уһалуурийн участогууды томо болгохо.

6. Машинно-тракторна, ой модо хамгаалгын ба машинно-мелiorативна станицинуудта даалгала гэбэл:

а) саг үргэлжын уһалуурийн каналнууды жэгдэлхэ ба шэнэдхэн байгуулха тушаа, уһалуурийн шэнэ системэдэ орохотой дашарамдуулан хэгдэхэ уһалуурийн участогууды томо болгохо ба механизированнэ ёһоор модо туулаха газарнууды түсэблэхэ тушаа механизированнэ хүдэлмэринүүды хэхэ;

б) хурьһа механизированнээр эл дүүрилхэ ба ургаса хуряаха эригтүүдлээ дуудыдуулан, уһалуурийн саг зуурын каналнууды малтаха ба тэдэннэ жэгдэлхэ тушаа механизированнэ хүдэлмэринүүды хэхэ.

7. СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ болон СССР-эй хлюководствын Министрствэ уялгалха гэбэл:

а) уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа хүдэлмэринүүды хэхын тулаа 1950—1951 онуудта машинно-тракторна, ой модо хамгаалгын ба машинно-мелiorативна станицинууды экскаваторнуудар, бульдозернуудар, грейдернуудар, скрепернуудар, плаужна канавомалтагшадар зэбсэглэхэ, мүн тэрэшлэн модонууды нуулаха тулаа автокрануудар зэбсэглэхэ;

б) саг зуурын уһалуурийн каналнууды малтаха ба тэдэннэ жэгдэлхэ хүдэлмэрин хэдэг машинно-тракторна, ой модо хамгаалгын ба машинно-мелiorативна станицинууды 1950—1951 онуудта каналнууды малтаха, жэгдэлхэ ба полинууды түсэблэхын тулаа хүдэлмэринэ органуудай комплектигээр навесной канавомалтагшад — планировшигуудар саг зуурын уһалуурийн каналнууды малтаха ба жэгдэлхын тулаа хүдэлмэринэ органуудай комплектигээр навесной канавомалтагшад хангаха, саг зуурын каналнууды малтаха ба жэгдэлхын, полинууды түсэблэхын тулаа хүдэлмэринэ органуудай комплектигээр СТЗ-НАТИ трактор дээрэ тодхогдоһон универсальна канавомалтагшад хангаха.

8. Саг зуурын уһалуурийн каналнууды малтаха ба тэдэннэ жэгдэлхэ тушаа хүдэлмэринүүды машинно-тракторна станицинууд болон совхозуудар дүүргүүлхын тулаа 1950—1951 онуудта республикануудта удаахи машинанууд болон механизамууды үгэхэ гэжэ СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ, СССР-эй хлюководствын Министрствэ болон СССР-эй совхозуудай Министрствэ уялгалха гэбэл:

Навесной канавомалтагшадые	Прицепной канавомалтагшадые		Универсальна канавомалтагшадые	
	1950 ондо	1951 ондо	1950 ондо	1951 ондо
БҮХЫДӨ	2500	11000	300	8000

Түгэсхөл	Тэрэ тоодо			
	1950 ондо	1951 ондо	1952 ондо	1953 ондо
Узбекскэ ССР	1000	4330	110	3090
Казахскэ ССР	300	1400	40	1060
Киргизскэ ССР	325	1575	40	1160
Туркменскэ ССР	200	800	20	580
Таджикска ССР	100	500	15	345
Азербайджанска ССР	240	1060	30	770
РСФСР	200	800	20	580
Украинска ССР	40	160	5	125
Грузинска ССР	30	120	5	95
Армянска ССР	60	240	10	190
Молдавска ССР	5	15	5	5

9. 1950—1951 онуудта СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэдэ, СССР-эй хлюководствын Министрствэдэ болон СССР-эй совхозуудай Министрствэдэ удаахи машинанууды үгэхэ гэжэ хүдөө ажыхын машина-бүтээлгын Министрствэ болон барилгын ба харгын машина-бүтээлгын Министрствэ уялгалха.

Навесной канавомалтагшадые	Прицепной канавомалтагшадые		Универсальна канавомалтагшадые	
	1950 ондо	1951 ондо	1950 ондо	1951 ондо
БҮХЫДӨ	13500	2500	11000	8000

10. Уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа хүдэлмэринүүдые техническэ хүтэлбэрээр хангахын ба уһалуурийн шэнэ системэдэ орохын зорилгоор СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ, СССР-эй хлюководствын Министрствэ, СССР-эй совхозуудай Министрствэ, партиин обкомууды, крайкомууды, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууды, облизполкомууды, крайисполкомууды болон СССР-эй, Казахска ССР-эй, Киргизскэ ССР-эй, Туркменскэ ССР-эй, Таджикска ССР-эй, Азербайджанска ССР-эй, Украинска ССР-эй, РСФСР-эй, Грузинска ССР-эй, Армянска ССР-эй, Молдавска ССР-эй Министруудай Сөвөдүүды ниймэ юмэ хангаха гэжэ уялгалха.

а) уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха ба уһалуурийн шэнэ системээр газар уһалха тушаа инструкторнууды уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха талаар даалгабаритай колхоз бүхэндэ нэжээд инструктор байха хараатайгаар областной, хизаарай болон республиканска центрүүдтэ 1950 ондо водхозуудай дэргэдхи зургаан харын курсануудта бэлдэхэ. Уһа хэрэглэхэ тушаа хүдэлмэринэ байһан колхозинууды, нэн түрүүнд колхозно үһа хэрэглэхэ даалгашад дундаһаа инструкторнуудай курсануудта шэлэжэ оруулха.

Инструкторнууды бэлдэхэ курсануудта эльгээгдэхэн колхознуудта курсануудта хуража байһан үедэн ба уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулгы хүтэлбэрлэхэ тушаа хүдэлмэрин хэхэ үедэн колхозно үһа хэрэглэхэ даалгашад олгоһон шэнгээр ажалта үдэрнүүды олгохо гэжэ колхозуудта һайшаан дуралдаха. Курсануудта гаргалха ба багшанартань түлэхэ гаргашанууды түрээсэй боджэдэ даалгала;

б) станиц бүхэндэ нэгэ инструктор хараатайгаар уһалуурийн шэнэ системэдэ орохотой холбоотой хүдэлмэринүүдые механизацилха тушаа инструкторнууды тракторна бригадануудай бригадирнуудай тоо соһоо машинно-тракторна, ой модо хамгаалгын ба машинно-мелiorативна станицинуудта зориулан харын курсануудта бэлдэхэ. Курсануудта хэрэгтэй гаргашанууды зааглан Министрствонүүдтэ курсовой хэмжээ-ябуулгануудта гэжэ үгтэһэн зөөри дээрэ тохохо;

в) уһалуурийн шэнэ системэдэ орохо ябадалтай холбоотой проектно-шэнжэлгын ба барилгын хүдэлмэринүүды хэхэ тушаа үһа ажахын организационуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэ хоёр харын курсануудта водхозуудай дэргэдэ бэлдэхэ;

г) хүдөө ажыхын таһагуудай ба хлюководствын, МТС-үүд ба совхозуудай ахалагша механикууд, землеустроительнууд болон агрономууды уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха ба уһалуурийн шэнэ системээр полевоу хүдэлмэринүүды ябуулха асуудалнуудар хоёр неделин курсануудта хураха.

11. Уһалуурийн шэнэ системэдэ орохотой дашарамдуулан уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа проектно-шэнжэлгын хүдэлмэринүүды ханга саг соонь үгээрлэхэ, мүн тэрэшлэн эдэ хүдэлмэринүүдые техническэ хүтэлбэрээр хангахы СССР-эй хлюпо-

водствын Министрствэ, СССР-эй хүдөө ажыхын Министрствэ болон СССР-эй совхозуудай Министрствэ уялгалха.

12. Проектно-шэнжэлгын хүдэлмэринүүдэй сөтине ба хүдэлмэрилэгшэ байгаа уһалуурийн системэ дээрхи уһалуурийн колхоз дотор сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа техническэ хүтэлбэрээр хэгдэхэн гаргашанууды түрээсэй боджэдэ даалгала.

Уһалуурийн шэнэ системэдэ ороходо уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа хэгдэхэн барилгын хүдэлмэринүүдэй сөтине ниймэ ёһоор даалгала гэбэл: уһа хэрэглэхэнэй түлөө түрээсэй боджэдэ оруулагдан мүнэ зөөринэ оруулагдан 40 процентынь түрээсэй хүсөөр, 60 процентынь колхозной зөөринэ хүсөөр хэхэ.

13. Саг үргэлжын уһалуурийн каналнууды саг зуурынхаар эльгэхэ хүдэлмэридэ уһалуурийн каналнууды зүбшуулан уһалагдаһан тушаа ба плодово модонуудай һаад хэхэ байһантайһа дашарамдуулан, тэдэ модонууды, илангаяа шелковицы тусхай тушаа болоогуйдэн сабажа таарахатй байхалын, уһалуурийн сөтине шэнэдхэн байгуулха тушаа хүдэлмэрин хэхэдэ удаахи зүйлс хүтэлбэри болгохо гэбэл:

а) шелковицын набышын ургасые дээшлүүлхэ тушаа шуухала хэмжээнүүды абажа, шелководствын тэрээшлэ бэзые хороожэ болохогүй, мүн тэрээшлэн 1950 оной намарһаа эхилээд шэнэ һөөгүүды бии болгохо тушаа хүдэлмэрин үргээр дэлгэрүүлхэ.

Саг үргэлжын уһалуурийн каналнууды саг зуурынхаар эльгэхэ ябадал хадаа коконуудай валова сулгуулаглын тогтогдомол түсэбтэ доошлуулха ёһотой байһан тухай нутагай советскэ болон хүдөө ажыхын органуудта уридшалан һануулха;

б) наһанайнгаа талаар ондоо газарта һуулагдажа боломоор шелковицын модонууды уһалуурийн газарай тусхай участогууды (плантацинууды) таһалжашы, мүн тэдэ модонууды уруулха ба бүрин бүтэн байлхаха тушаа шуухала хэмжээнүүды абажа, саг үргэлжын каналнууды ба харгыннууды зүбшуулан һуулгалдан һалхинһаа хамгаалдаг удхаанартай байгаа һаа, ой модо тарилгын полсануудар эльгээгдэхгүйгөөр отологдомо болохогүй, тэдэ полсанууд дотор гол ургамалуудын шелковицын модонууд байха ёһотой; тэрээшлэн харгыннууды зүбшан ургалан шелковицын модонууд отологдохогүй;

г) уһалуурийн каналнууды шэнэдхэн байгуулхада, томо болгогдоһон участогууд доторхи шелковицын модонууды шэнгэрүүлжэ, хлюпативны механизированнэ аргаар элдэхэдэ һаад хэдэггүй модонь ургалан газартань тургашын гурбан жэлдэ дайрангүйгөөр үлөөхэ;

д) саг зуурынхаар эльгээгдэх ёһотой саг үргэлжын уһалуурийн каналнууды зүбшуулан һуулгалдан һалхинһаа хамгаалдаг модонууд өөрөөр һааһар гү, али ашаг шэмьнгэ талаар үнэгүй байжа, ондоо тээ һуулгагдахада туһагүй байгаа хадаа тус бүридөө райисполкомной зүбшөөрлэгшээр сабажа болохо байна, тийхэдэ сабажа агаһан модон бүхэндэ түлөө 10-һаа үсөөн бэшэ залуу мододы уридшалан һуулгаха.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталин 70 наһанай ой, той амаршалуудай артай, советскэ боломшолоһон организационуудһаа, ахалагшад коллективууд, Советскэ Союзай гаргалжынууд, түрээсэй, нийтин организационуудһаа са хилин саанай элдэ нюуруудһаа И. В. Сталин наһа дээрэ олоо тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олоо удаа элүүдтэ нүхэр энхэ ажаһуудын нүхэр Сталин бахы үргэжэ хүсэһа амаршалганууды хүргэһэ.

Стоматологинуудай Московско обществын тэһүүд: ВКП(б)-тэй Черногорско горком; Лепромой Черногорско мастерской нуудай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэрин, шэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрин, лэһшэй ба албахагшад;

«Хакасског» гэжэ трестын № 15 шахтын шахтернууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахагшадтай коллектив;

Хакасска автономно областин, Баградска районной Октябрьска хүнэй советской хүдэлмэриншэд, албахагшад ба мэргэжэлтэдэй коллектив;

Хакасска автономно областин, Баградска районной «Путь Ленина» гэжэ колхозной колхозинууд;

Красноярска хизаарай Байайска гахай үсхөөрлэгшын советской хүдэлмэриншэд ба албахагшад;

Горьковский советскэ худалдаа наймаа, най техникумэй хурагшад, багшанар ба албахагшад;

Киевскэ түрээсэй музыкальна комедийн театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив; Украинскэ хүдөө ажыхын механизацин научно-шэнжэлгын институттай научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэриншэд ба албахагшад;

Киевскэ миканей комбинатай эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэриншэд, албахагшад, инженернууд ба техникууд;

Приморско хизаарай Советскэ уранзураашалдай Союз;

Калужска областин, Малоярославска районной «Прогресс» гэжэ колхозной колхозинууд;

Закарпатска областин, Ужгородско округой Держинский нэрэмжтэ хүдөө ажыхын артелиин колхозинууд ба колхозинууд;

Вологодско механическэ заводой хүдэлмэриншэд ба албахагшадтай коллектив;

Тюменскэ областин, Казанска өдөө хоолой комбинатай хүдэлмэриншэд ба албахагшадтай коллектив;

Баруун, Казахстанска областин, Терекский районной «Хлебоборо» гэжэ колхозной колхозинууд;

Краснодарска хизаарай Саянскэ трактористнууд, комбайнернууд ханигууд, агрономууд ба албахагшад;

Алтай Улан Тугай орлодо мориной заводой хүдэлмэриншэд, жэлтэд ба албахагшад;

Рванска станко бүтээлгын хүдэлмэриншэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахагшад;

Латвийска ССР-эй, Лиепайскэ аралай гэгээрлэй хүдэлмэрилэгшэд, Чельбинска ба хүдөө ажыхын заилгын ба электрификацилгын дай багшанар, студентнууд, хүмшэд ба албахагшад;

Пекин город, Хиталай аралай лидагшад худалдаа наймаанай лэһшэй ба СССР-эй Посольствын рулинууд;

ВКП(б)-тэй Севастопольскэ гор Армениин советскэ композитор союзы;

Гигиенистнуудай Московско ба союзна научна обществын баяр данида хабалагшад;

Советскэ уранзоһолшодой Ленинградска отделеинин тэһүүд.

(Ургэжэ хабалһаа кожом хабалһаа)

ШАХТЭРНУУДАЙ ҮДЭРТЭ

Приморско горнягуудай амжалтан

ВЛАДИВОСТОК, августын 18. (ТАСС). 36 найрамдалай вахтые үргээжүүлэн, «Сучануголь» трестын горнягууд өөһэднэгөө һайндэр — шахтэрайхидай Үдэрэе эрхим бэлэгтэйгээр угталгада бэлдэхэнэ.

Шулуу нүтрүһэдэй Бүхэсоюзна мүрсөөндэ нэгэнтэ бэшэ илажа гаранан № 20 шахтын коллектив түлшшэ малталгаар һара хахадай графиге 11 үдэрээр урид дүүргэбэ. Августын 11-дэ энэ шахтынхид 8 харынгаа программа дүүргэһэн тухайгаа рапорт үгөө. Үгэрһэн жэлтэй жэшээл, хүдэлмэриншэн бүрин 40 процентын дээшэ түлшшэ малтадаг болонхой.

Нүтрүһэ малталга — мастернуудай дунда мүрсөө үсхөөһэн Павел Еремко гэһэ Донецкэ горняк Александр Тюреновой дүй дүршэһы хэрэглэн, үдэр бүри 20 тонн шулуу нүтрүһэ малтаха нормо, той аад, 40 тоно малтадаг байха юм. Сууга стахановец энэ жэлэй

эхинтэй хойшо 18-дахн һара даалгабари дүүргэбэ. Нүхэр кын ба тэрээнэй нүхэдэй амжа байдаг лава соо үдэр бүри хахад ба хоёр циклүүдтэ 4 бэлдүүлэгдэнэ. Мүн үшөө 4 шулуудта циклын графигууд горкор уридалшалан дүүргэгдэнэ, олонхи лаванууд августын 18 соо 18—20 циклүүдтэ дүүргэ байха юм.

Сучанска шахтанууд июгавгуст һарануудта шулуу нүтрүһэ малталгы, үгэрһэн жэлтэй бэл, 12,5 процентын, табан нүтрүһэ жэлэй эсэстэ малтан түсэбтэй жэшээл, 20 проц дээшлүүлһэн байна. Горнякын халаанай бүтээс үгэрһэн жэлэйхидэ 21 процентын болоо. Сучанска 2500 м горнягууд өдэ үдэрнүүдтэ жэлэйнгэ даалгабаринуудмалтадаг гэбэ.

Багахан хайрсагууды тэһэн хэдэн автомашинууды Московско комбинатай халааһаа гараба. Энэ хадаа металл түргэн саг соо болбосоруулгада хэрэглэгдэжэ отолоһын инструментиүүдые поцтор эльгэхэе посылка байба.

Комбинат хадаа шулуу нүтрүһэнай промышленностин Министрствын шахтанууд, трестүүд ба предприятиенуудта зорюулан бэлэн продукция һүүлэй үедэ ехээр эльгээгдэ болоо. Энэ Министрствын машина бүтээлгын заводуудта түгшын тула гансахан Горловскада 20 гаран посылканууд эльгээгдэ.

Хэдэ хэдэн посылканууд Караганда, Дружбы Ткачари ба бусад пунктууд эльгээгдэн байна. Эльгээгдэжэ зүйлүүдэй дунда шулуу нүтрүһэ малтадаг

